

Paragraaf 1. Weerstandsvermogen

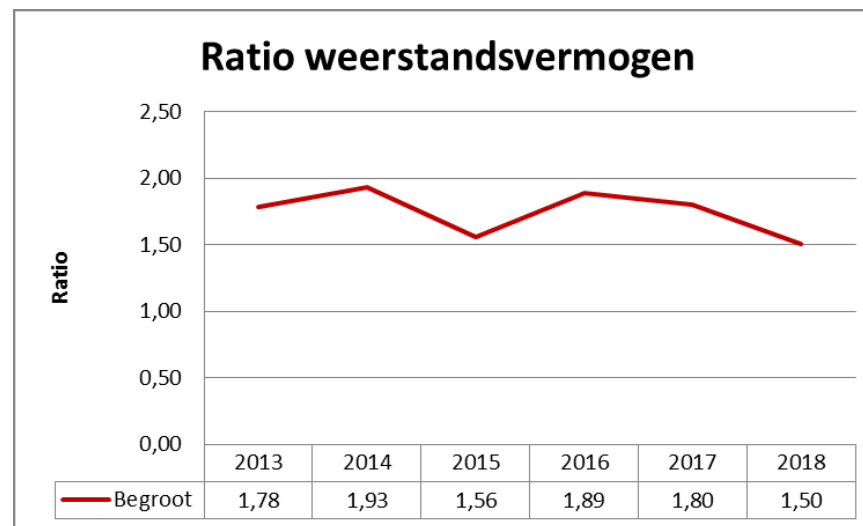
Onder weerstandsvermogen wordt verstaan het vermogen van de gemeente om niet-structurele risico's te kunnen opvangen, zonder dat dit ten koste gaat van de continuïteit in het afgesproken gemeentelijke takenpakket. Door dit weerstandsvermogen hoeft bij een incidentele financiële tegenvaller niet direct bezuinigd te worden om de begroting weer sluitend te krijgen. Het weerstandsvermogen is van belang voor het bepalen van de gezondheid van de financiële positie van de gemeente voor het begrotingsjaar, maar ook voor de meerjarenraming.

Op grond van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) bestaat het weerstandsvermogen uit de relatie tussen de weerstandscapaciteit, dat wil zeggen de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken en alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

Ratio weerstandsvermogen

Het is mogelijk om de risico's af te zetten tegen de buffers van gemeente Hollands Kroon. Door de weerstandscapaciteit af te zetten tegen het verwachte financiële gevolg van alle risico's samen kan een conclusie worden getrokken over het weerstandsvermogen van de gemeente. Het weerstandsvermogen wordt door middel van een berekening omgezet in een ratio weerstandsvermogen. Een ratio weerstandsvermogen tussen de 1,0 en 1,4 is op dit moment acceptabel en valt onder de kwalificatie 'voldoende'.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}}$$

De ratio kan worden gemeten in onderstaande tabel:

Waarderingscijfer	Ratio weerstandsvermogen	Betekenis
A	$2,0 < x$	Uitstekend
B	$1,4 < x < 2,0$	Ruim voldoende
<i>C</i>	<i>$1,0 < x < 1,4$</i>	<i>Voldoende</i>
D	$0,8 < x < 1,0$	Matig
E	$0,6 < x < 0,8$	Onvoldoende
F	$x < 0,6$	Ruim onvoldoende

Gemeente Hollands Kroon heeft waarderingscijfer *C* vastgesteld als uitgangspunt.

Beoordeling ratio

De beschikbare weerstandscapaciteit is € 6.190.301 en is opgebouwd uit de omvang van de Algemene Reserve, de vrije begrotingsruimte en onbenutte belastingcapaciteit. De benodigde weerstandscapaciteit bedraagt € 2.000.000. Dit laatste bedrag is een inschatting van het totaal aan de risico's dat zich kan voordoen Deze inschatting wijkt substantieel af van de weerstandscapaciteit zoals deze vorig jaar nog in de begroting was opgenomen omdat de risico's geactualiseerd zijn en een groot aantal van de risico's zijn weggevallen (achterhaald door de tijd dan wel inmiddels in de begroting verwerkt).

Ten opzichte van 2018

Bij het invullen van deze gegevens komt de begrote ratio per 01-01-2019 op 3,09 De ratio voor gemeente Hollands Kroon is hiermee waarderingscijfer 'A, Uitstekend'. In de begroting 2018 was de ratio nog 1,50. De stijging wordt veroorzaakt door het afnemen van het aantal risico's.

In 2018 is er rekening gehouden met de terug verdienen monitor van het COWWI. Omdat op dit moment nog niet bekend is in welke jaren de kosten van COWWI worden terugverdiend is dit bedrag niet meegenomen in de berekening van het weerstandsvermogen.

Trends & ontwikkelingen

Decentralisaties

De omvangrijke decentralisaties van de Jeugdhulp, Wmo en de Participatiewet naar de gemeenten hebben grote invloed op de financiële positie. Het gaat hier om drie zogenaamde “open-einde regelingen” waarvoor op basis van landelijk vastgestelde verdeelsleutels toereikend budget voor de gemeenten verondersteld wordt. Omdat de budgetten door het jaar heen kunnen worden bijgesteld zit hier een risico dat het begrote financiële kader aan de budget-kant kan worden bijgesteld zonder dat de gemeente hierop kan sturen.

Daarnaast staan de gemeenten voor een nog grotere uitdaging. De decentralisatie is ingezet vanuit de gedachte dat het organiseren van zorg / hulp dichterbij de mensen het beste door die bestuurslaag kan worden gedaan, die het dichtst bij de inwoners staat (de gemeente). De overheveling van budgetten is gepaard gegaan met een korting vanuit de gedachte dat gemeenten dit beter en goedkoper kunnen. Het goedkoper organiseren (de transformatie van de zorg) blijkt een complexe en hardnekkige uitdaging. De maakbaarheid van de samenleving waarin een groter beroep wordt gedaan op gezinnen / personen zelf om binnen de eigen directe leefwereld (gezin, familie, vrienden, buurt, kerk, ...) de zorgvraag te organiseren vraagt meer tijd dan de ontwikkeling van het Rijksbudget. Daarmee lopen we het risico dat het rijksbudget niet toereikend zal zijn en de eigen middelen moeten worden aangesproken.

Grondexploitaties

In de uitwerking van de samenwerkingsovereenkomst van Agriport / Robbenplaat wordt een verdeelsleutel gehanteerd die, afhankelijk van de verkopen per plangebied, veranderd. Dit kan gevolgen hebben voor de opbrengsten van de gemeente Hollands uit de grondexploitatie van Robbenplaat wanneer eerst / versneld alle gronden Agriport worden verkocht.

Aantrekkende economie

De schaarste op de arbeidsmarkt en geografische positie van de gemeente Hollands Kroon heeft mogelijk gevolgen voor het aantrekken van nieuwe mensen. In het coalitieakkoord is een forse impuls geclaimd voor het realiseren van de bestuurlijke ambities en deze vallen of staan hiermee. Hollands Kroon moet zich blijven onderscheiden als aantrekkelijk werkgever.

Risico op verbonden partijen

De gemeente heeft de nodige taken in regie weggezet bij zogenaamde Verbonden Partijen. De complexiteit van deze taken, verwachte schaalvoordelen bij een gezamenlijke uitvoering ervan maar ook de gemeentegrens overstijgende taakuitoefening zorgt hier bijvoorbeeld voor. Het gevolg van deze beweging is dat de directe invloed van het gemeentebestuur afneemt. De gemeente blijft niettemin wel verantwoordelijk voor het resultaat en er zullen andere wegen moeten worden

bewandeld om invloed uit te blijven oefenen op de besluitvorming. Door het op afstand plaatsen van een gemeentelijke taak kunnen resultaten (plus of min) pas laat boven tafel komen en kan dit ook in financiële zin gevolgen hebben. Omdat de gemeente hier niet in staat maar met andere gemeenten / overheidslichamen samenwerkt is er een risico dat de besluitvorming niet loopt zoals verwacht.

Claimcultuur / aantrekken van economie maar mondigheid van inwoners

De economie trekt aan en bedrijven en particulieren investeren weer volop. Dit kan tot gevolg hebben dat de “nee” van de gemeente vaker tot een bezwaar, beroep en/of een claim leidt. Bedrijven en inwoners worden mondig en willen hun recht halen. Of ze uiteindelijk gelijk hebben of niet. De organisatie moet erop ingericht worden hier mee om te gaan dan wel te voorkomen (denk aan inzet op het informele traject). Dit heeft mogelijk gevolgen (extra uitvoeringskosten / toegekende claims) die niet zijn begroot.

Beleid

Het beleid ten aanzien van het weerstandsvermogen van de gemeente Hollands Kroon is vastgelegd in de nota Reserves en voorzieningen en de nota Weerstandsvermogen.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we er voor doen?
<p>1. Inzicht in de financiële gevolgen van de decentralisaties / sociaal domein.</p> <p>2. Optimaliseren en inbedden van het risicomanagement.</p>	<p>1. Informatiestromen opzetten m.b.t. financiële gevolgen (financiële rapportage ontwikkelen & borgen binnen de planning en control cyclus). In 2018 is gestart met het opzetten van een bestuurlijke monitor sociaal domein. Deze is beperkt operationeel maar is in de loop van 2018 operationeel om mee te kunnen lopen in de P&C cyclus 2019.</p> <p>2. Het continu geven van workshops binnen de organisatie en het ontwikkelen van handige formats om risico's te beheersen.</p>

Weerstandscapaciteit

Hollands Kroon rekent de volgende componenten tot de beschikbare weerstandscapaciteit:

- Algemene Reserve
- Reserve Risico Grondexploitaties
- Post onvoorzien
- Onbenutte belastingcapaciteit
- Reserve vastgoed

Algemene reserve

In Hollands Kroon bedraagt de algemene reserve per 1-1-2019 € 2.945.225. Hiervan is € 1.866.437 nog niet bestemd. Deze reserve kan worden ingezet voor incidentele onvoorziene, onvermijdelijke en onoverkomelijke uitgaven en om risico's te kunnen afdekken.

Reserve Risico Grondexploitaties

In deze reserve wordt een bedrag gereserveerd voor een eventueel toekomstige tegenvallers bij grondexploitaties.

Stille reserves

Van een stille reserve is sprake wanneer de actuele waarde van een bezitting hoger is dan de boekwaarde die op de balans is opgenomen. Omdat deze hogere waarde niet op de balans opgenomen mag worden, ontstaat een overwaarde die stille reserve wordt genoemd. Uit onderzoek is gebleken dat de stille reserves bij gronden circa € 2 miljoen zijn, voor gebouwen is dit circa € 2 miljoen. De stille reserves worden wel vermeld in deze paragraaf, maar niet meegerekend in het beschikbare weerstandsvermogen.

Vrije ruimte in de belastingcapaciteit

De onbenutte belastingcapaciteit is de ruimte die er nog is om de ozb-belastingen te verhogen. Dit is gebaseerd op een berekening, waarbij rekening wordt gehouden met de OZB macronorm, de werkelijke tariefstijging OZB en de wijziging van de woningwaarde. Het betreft een bedrag van € 395.000.

Onvoorziene uitgaven / begrotingsbuffer

In de begroting wordt jaarlijks een bedrag van € 10.000 opgenomen ter dekking van onvoorziene gebeurtenissen. Daarnaast is een begrotingsbuffer van € 500.000 aanwezig.

Reserve vastgoed

Als gevolg van de vaststelling van het accommodatiebeleid is een reserve vastgoed gevormd. De stand van de reserve is € 387.242.

Overzicht van de weerstandscapaciteit van de Gemeente Hollands Kroon

De weerstandscapaciteit (€)	in de exploitatie	in het vermogen
Algemene reserve (vrije deel)		*) 1.866.437
Reserve risico grondexploitaties		3.031.623
Vrije ruimte belastingcapaciteit	395.000	
Stelpost onvoorziene uitgaven	510.000	
Reserve vastgoed		387.242
Totaal	905.000	5.285.301

*) In de algemene reserve is geen rekening gehouden met de terug verdienmonitor van COWWI.

Meerjarig verloop Algemene Reserve

Algemene Reserve	2018	2019	2020	2021	2022
Stand per 1 januari	5.556.453	2.945.225	2.945.225	1.866.437	1.866.437